

[Sundhedsministeren]

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagene og disses bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslagene til Folketingets velvillige behandling.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Hermed tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om tilskud til Færøernes hjemmestyre på undervisningsområdet. (Omlægning af statsrefusioner m.v. til bloktilskud).

(Lovforslag nr. L 13).

Forslag til lov om ændring af forskellige love om Færøernes undervisningsvæsen. (Ændring af regler om finansiering og refusion).

(Lovforslag nr. L 14).

Fremsættelsen af lovforslagene er et led i opfyldelsen af en aftale af 9. marts 1987 mellem regeringen og Færøernes landsstyre vedrørende tilskudsreform. Som led i aftalens opfyldelse fremsættes samtidig tilsvarende lovforslag for sundhedsområdet og det sociale område.

Lovforslagene er vedtaget af Færøernes Lagting.

Aftalen om tilskudsreformen blev indgået, idet der var enighed mellem regeringen og landsstyret om, at det nuværende system er behæftet med svagheder. Specielt kan fremhæves, at der i en række tilfælde ikke er sammenfald mellem den disponerende og den økonomisk ansvarlige myndighed, og at systemet er administrativt besværligt.

Endvidere har landsstyret fundet, at det nuværende tilskudssystem på en række områder lægger urimelige restriktioner på hjemmestyrets dispositionsmuligheder.

Regeringen har samtidig den opfattelse, at det nuværende system giver dobbeltdækning, idet der også betales refusion af de efterhånden betydelige færøske indførselsafgifter, der betales til landskassen.

Refusionssystemet har endvidere givet anledning til problemer i forhold til de i 1983 gennemførte ændringer i det statslige budget- og bevillingssystem, hvorefter merudgifter, der ikke umiddelbart kan afholdes inden for et ministeriums totalramme, forudsætter kompenserende besparelser. Med afskaffelsen af den automatiske pris- og lønregulering må det antages, at disse problemer vil vokse.

Sigtet med lovforslagene er således dels at skabe bedre overensstemmelse mellem beslutningskompetencen og det økonomiske ansvar på Færøerne, dels at give de færøske myndigheder større dispositionsfrihed.

For undervisningsområdet er der tale om en omlægning af de eksisterende tilskud (refusioner) med visse reguleringer til et samlet bloktilskud. Ifølge aftalen skal bloktilskuddet årligt reguleres med den samme procent, der gennemsnitlig anvendes ved reguleringen af det samlede statslige udgiftsbudget. Tilskuddet reguleres således for inflationsudviklingen, men friholdes for eventuelle dispositionsbegrænsninger.

Bloktilskuddet omfatter drifts- og anlægsudgifter til folkeskolen og erhvervsskolerne, driftsudgifter til friskoler, fritidsundervisning og Færøernes Seminarium samt uddannelsesstøtte til uddannelsessøgende ved uddannelsesinstitutioner på Færøerne.

Ved de gældende ordninger ydes procentrefusionerne og tilskuddene på grundlag af månedlige opgørelser eller opgørelser ved regnskabsårets slutning. Statens Uddannelsesstøtte udbetales dog i de fleste tilfælde direkte til de studerende. Det foreslås, at udbetalingen af bloktilskuddet sker ved, at beløbet månedvis overføres direkte til Færøernes landskasse uden indberetning af refusionsgrundlag. Omlægningen af tilskuddet vil som følge heraf forenkle tilskudsadministrationen betydeligt for både Undervisningsministeriet, rigsombudet og hjemmestyret.

Undervisningsministeriets tilskud/refusioner til såvel drift som anlæg til det færøske undervisningsvæsen er hidtil ydet med hjemmel i en række forskellige bestemmelser. For de flestes vedkommende findes hjemmelen udelukkende i de årlige finanslove eller i bestemmelser, der kan ophæves ved forhandling med Færøernes hjemmestyre.

På enkelte områder er det imidlertid nødvendigt at ændre gældende lovbestemmelser som følge af tilskudsreformen.

I lov om tjenestemænd m.fl. i folkeskolen på Færøerne foreslås refusionsbestemmelsen ophævet for så vidt angår tjenestemandslønningerne. For så vidt angår tjenestemandspensionerne foreslås indsat en bemyndigelse til efter forhandling med landsstyret og Finansministeriet at ophæve refusionsbestemmelsen.